

TUUSULA

Ikääntyneiden asumisen tilannekuva

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Sisällysluettelo

- Ikääntyneiden asumispalveluiden muutokset sote-uudistuksessa ja uudessa vanhuspalvelulaissa
- Ikääntyneiden asumisen uudet mahdollisuudet Tuusulalle
- Tilannekuva: Ikääntyneiden palvelut Tuusulassa
 - Nykyisten asumispalveluiden kartoitus
 - Nykyinen asumispalveluiden kysyntä
 - Muiden palveluiden kysyntä
 - Tulevaisuuden asumis- ja palvelukysynnän arviointi
- Miten ikääntyneiden asumispalveluiden ennakoitavuutta voitaisiin parantaa

Johdon yhteenveto

Tässä dokumentissa kuvataan Tuusulan kunnan näkökulmasta ikääntyneiden asumispalveluihin vaikuttavien voimien vaikutusta Tuusulalle ja Tuusulan ikääntyneille. Selvitys sisältyy kolmesta osasta: (1) **lakimuutosten vaikutuksesta ja mahdollisuuksista ikääntyneiden asumiseen**, (2) **analyysi ikääntyneiden palveluiden nykytilasta ja karkea arvio tulevaisuuden palvelutarpeesta** sekä (3) **näkemyks ikääntyneiden asumispalveluiden kehittämisen yhteistyömallista Tuusulan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen välille**.

Sote-uudistus ja uusi vanhuspalvelulaki muutoksineen tuovat uusia mahdollisuuksia niin kuntalaisille, kunnille, hyvinvointialueille sekä ikääntyneiden palveluntuottajille. Vuoden 2023 hyvinvointialueet vastaavat jatkossa sote-palveluiden järjestämisestä, jonka rahoitus tulee jatkossa valtiolta eikä kunnilta kuten ennen. Vanhuspalvelulaissa esitellään uusi asumispalvelumuoto: **yhteisöllinen asuminen**.

- Yhteisöllistä asumista järjestetään esteettömissä asunnoissa ikääntyneille, joiden toimintakyky on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut
- Jatkossa asukkaan toimintakyvyn heikentyessä tavoitteena olisi muokata nykyistä asuntoa paremmin toimivaksi, jotta asukkaan ei tarvitsisi muuttaa toiseen asumisyksikköön, esimerkiksi ympärivuorokautiseen palveluasumiseen.

Tulevaisuudessa Tuusulaan tarvitaan lisää ikääntyneiden asumispalveluita, kun väestö ikääntyy ja tarve asumispalveluille kasvaa. **Vuoteen 2040 mennessä Tuusulan yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa 40%.**

- Yhteisöllinen asuminen tarjoaa mahdollisuuden, jossa yhdistyy sekä ikääntyneiden toiveet moderneista, esteettömistä ja lähellä palveluita olevista asunnoista, Tuusulan toiveet aktiivisesta keskustoista ja hyvinvointialueen toiveet kustannustehokkaista, terveyttä ja hyvinvointia edistävästä asunnoista.
- **Tuusulassa olisi potentiaalisesti kysyntää jopa 400:lle yhteisöllisen asumisen asunnolle vuoteen 2025 mennessä.** Potentiaalisimmat käyttäjäkunnat ovat raskaammat säännöllisen kotihoidon asiakkaat ja kevyimmät ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaat.

Yhteisöllisen asumisen nopea käyttöönotto vaatii tavoitteeseen sitoutumista Tuusulalta ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelta. Hyvinvointialueella olisi projektista koordinoituvastuu.

- **Tuusula vastaa sopivien tonttien ja kiinteistöjen löytämisestä ja kaavoittamisesta alueellaan.**
- **Hyvinvointialue vastaa ajantasaisesta asumistarpeen selvittämisestä, ennusteiden päivittämisestä ja viestii proaktiivisesti tulevaisuuden palvelutarpeen kehityksestä.** Hyvinvointialue vastaa palveluiden tuottamisesta tai ostamisesta kolmannelta osapuolelta.

Ympäristöministeriön Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma on rahoittanut hanketta 72 000 eurolla.

Ympäristöministeriön käynnistämän Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman (2020-2022) tavoitteena on parantaa ikääntyneiden asuinoloja ja edistää erilaisten asumisvaihtoehtojen tarjontaa. Ohjelma myös tukee kuntia ja kuntayhtymiä ikääntyneiden asumisen ennakoinnissa ja varautumisessa, ja asuinolojen ja -ympäristöjen parantamisessa.

Johdanto

Tavoite

Suomen väestön ikääntyminen vaatii uusia asumisen muotoja ikääntyneille, jotka samanaikaisesti parantavat asukkaiden elämänlaatua että pyrkii pitämään heidän toimintakykynsä hyvänä mahdollisimman pitkään

- Tällä hetkellä parhaalta vaikuttava asumismuoto näihin vaateisiin on uuden vanhuspalvelulain mahdollistama yhteisöllinen asuminen

Haaste

Haasteena asumispalvelurakenteen muutoksessa on, että Suomessa ei ole vahvaa perinnettä omaehtoiselle asumiselle, joka on hankaloittanut yhteisöllisen asumisen käyttöönottoa laajemmin

- Ikääntyneet ja omaiset eivät osaa etsiä yhteisöllisen asumisen tyyppistä asumista
- Yksityiset rakennuttajat ja palveluntuottajat suosivat ympärivuorokautista palveluasumista, koska se on tuttu ja tuottava palvelumuoto
- Kunnan ja hyvinvointialueen välillä ei ole vakiintuneita käytänteitä uusien asumismuotojen käyttöönotossa, kaavoituksessa ja rakennuttamisessa

Roolit

Yhteisöllisen asumisen laaja käyttöönotto vaatii sekä kunnan että hyvinvointialueen roolien muuttumista sekä yhteistyötä

- Kunnan rooli on olla ikäystävällisen ympäristön rakentaja, ei vain ikääntyneiden "asuttaja".
- Hyvinvointialueen rooli on olla ikäystävällisen ympäristön kumppani, tarjoten omaehtoista asumista ja elämää tukevia palveluita sekä yhteistyö eri asumismallien suunnittelussa. Lisäksi HVA vahvistaa kunnan asemaa neuvotteluissa yksityisten rakennuttajien, rahoittajien ja palveluntuottajien kanssa.

TUUSULA

Eri toimijoiden roolit ja niiden muutos lähivuosina

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Sote-uudistus muuttaa eri toimijoiden roolia ikääntyneiden asumisen palveluissa

Hyvinvointialue

- Vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta
- Vastaa palveluiden järjestämisestä hyvinvointialueella, palvelut voi tuottaa joko hyvinvointialue itse tai ostopalveluna
- Rahoittaa toimintansa valtion verotuloilla

Kunta

- Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta
- Voidaan sopia ainakin yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta
- Kunnalla vastuu HYTE-palveluista väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

Yhteisöt ja yritykset

- Yhteisöt ja yritykset voivat toimia hyvinvointialueella palveluntuottajana, jolta hyvinvointialue ostaa palvelua toteuttaakseen järjestämisvastuutaan

Kuntalaiset

Uusi vanhuspalvelulaki muuttaa ikääntyneiden asumispalveluiden kokonaisuutta lisäämällä painopistettä kohti yhteisöllistä asumista

Uusi asumismuoto: Yhteisöllinen asuminen = asuminen esteettömässä ja turvallisessa asumiskeskittymässä, ja jossa asukkailla on mahdollisuus yhteisölliseen toimintaan.

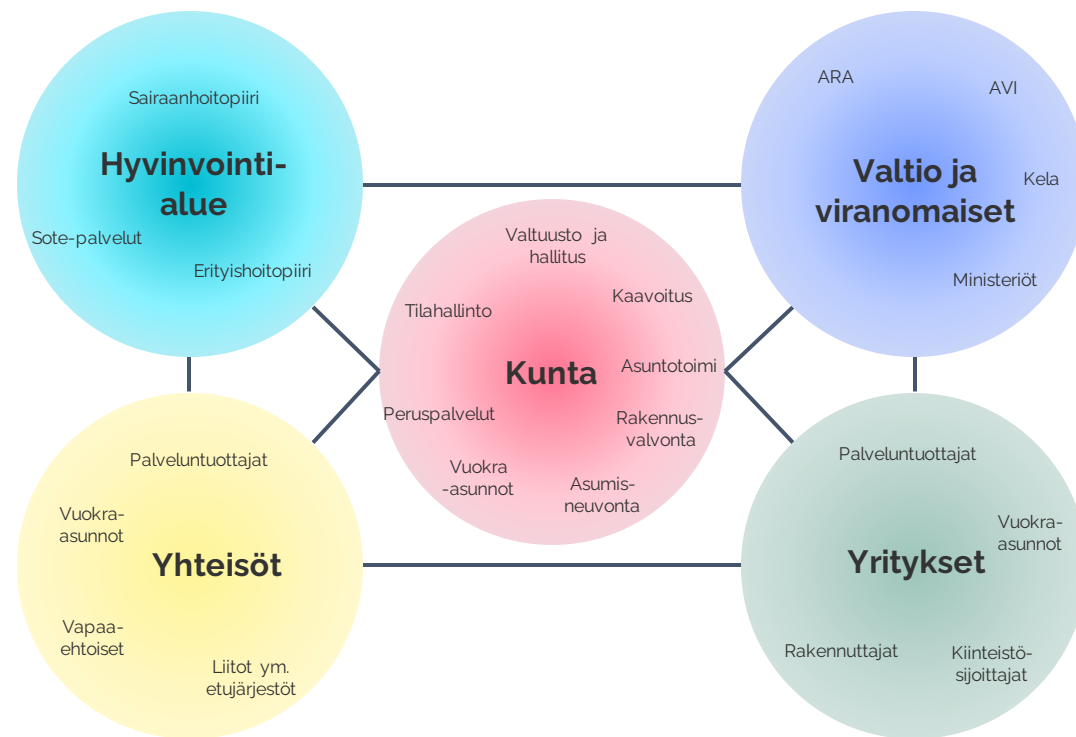
- Keskittymässä voi asua sekä palveluita tarvitsevia ikääntyneitä että sellaisia joille yhteisöllinen asuminen tuo turvallisuutta ja sisältöä elämään
- Tarvittaessa Hyvinvointialue järjestää asukkaille kotiin vietäviä palveluita jos hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut
- Mahdollisuus puolisolalle tai omaishoitajalle muuttaa samaan asuntoon, vaikka ei olisi tarvetta asumista tukeville palveluille

Yhteisöllistä asumista ja ympärivuorokautista palveluasumista on mahdollista toteuttaa samaan rakennuskokonaisuuteen kuuluvissa tiloissa

- Jos asukkaan olosuhteet muuttuvat niin, että kannattaa siirtyä raskaampien palveluiden piiriin, muutos pitäisi tehdä niin ettei asukkaan tarvitse muuttaa toiseen asuntoon

Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi

Toimijaverkko ikääntyneiden ja erityisryhmien asumisessa ja asumispalveluissa

Lähteet: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 231/2021 VP), Maakuntien ja kuntien yhteistyö ikääntyneiden ja erityisryhmien asumisessa ja asumispalveluissa (Tupala ym., 2018).

Ikääntyneet ovat jatkossa suurempi voimavara kunnille lisääntyneen aktiivisuuden ja verotulojen kautta

Lakimuutosten tuomat uudet mahdollisuudet eri sidosryhmille				
	Kuntalainen	Kunta	Hyvinvointialue	Yhteisöt ja yritykset
Muutokset	<ul style="list-style-type: none"> Ikääntyneiden asumisen vaihtoehdot monipuolisempia, osana "normaalia asumista" Yhteisöllinen asuminen tarjoaa turvallisia, kodinomaisia asuntoja lähellä palveluita 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnilla entistä suurempi motivaatio houkutella uusia ikääntyneitä asumaan HVA vastaa jatkossa palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta Kunta vastaa asumisen kaavoituksesta 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialue jatkossa vastaa sote-palveluiden järjestämisestä Rahoitus tulee valtion verotuloista eikä kunnilta kuten ennen 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluiden pääasiallinen asiakas on hyvinvointialue Vanhuspalvelulaki mahdollistaa yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yhdistämisen
Mahdollisuudet	<ul style="list-style-type: none"> Paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan asumismuotoon ja palveluihin Mahdollisuus asua pidempään samassa kodissa, vaikka toimintakyky heikkenisikin Entistä helpompaa asua esim. puolisonsa kanssa samassa yhteisöllisen asumisen asunnossa 	<ul style="list-style-type: none"> Ikääntyneet ovat kunnalle jatkossa entistä suurempi voimavara, kun HVA vastaa palveluiden kustannuksista Ikääntyneet tuovat jatkossa kuntiin verotuloja ilman palveluita Ikääntyneille tuotettavat palvelut lisäävät työpaikkoja ja vetovoimaa kuntaan 	<ul style="list-style-type: none"> Selkeämpi palveluiden järjestämisen ja tuottamisen rakenne Uudet mahdollisuudet kumppanuudet kuntien, yritysten ja yhteisöjen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Uudet yhteistyömahdollisuudet hyvinvointialueen ja kuntien kanssa Uudet mahdolliset palvelurakenteet Mahdollisuus erottaa asumispalvelut ja asumista tukevat palvelut toisistaan
Yhteenveto	Kuntalaisella on jatkossa suuremmat vaihtoehdot valita asuinpaikkansa ja palvelunsa hyvinvointialueella	Ikääntyneet entistä vahvempi voimavara: he toimivat vetovoimatekijänä ja tuovat kuntaan verotuloja	Hyvinvointialueelle muutokset tuovat uusia palvelumuotoja ja yhteistyömahdollisuuksia palveluiden järjestämiseksi	Yrityksille muutokset tarjoavat uusia palvelumahdollisuuksia, jossa yhdistyy joustavuus ja uudet yhteistyömahdollisuudet

TUUSULA

Ikääntyneiden asumisen palveluiden tilanne ja kehitys

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ikääntyneiden määrä kasvaa Tuusulassa 40% vuoteen 2040 mennessä – merkittävä kasvava asiakasryhmä palveluille

Asumispalveluiden nykytila

- Tällä hetkellä Tuusulassa on noin 500 asuntoa, jotka ovat suunnattu ikääntyneille kuntalaisille, pääasiassa Hyrylässä
- 231 asuntoa näistä ovat tehostetun palveluasumisen paikkoja
- Suurimmat asumispalveluiden tuottajat ovat Keski-Uudenmaan hyvinvointialue sekä Yrjö ja Hanna – säätiö
- Roselius-säätiö tarjoaa senioriasuntoja Hyrylässä, Kellokoskella ja Jokelassa

Ikääntyneiden palveluiden nykytila

- Tuusulassa suurin osa kunnallisista HYTE-palveluista järjestetään Hyrylässä
- Linja-autoliikenteen keskuksena toimii Hyrylän linja-autoasema. Jokelan rautatieasema yhdistää Tuusulan Helsinki-Hämeenlinna – rautatiehen
- Suurimmat palvelukeskittymät Tuusulassa ovat Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella
- Tuusulan alueella toimii runsaasti yhdistystoimintaa (mm. seurakunnat, eläkeläisyhdistykset)

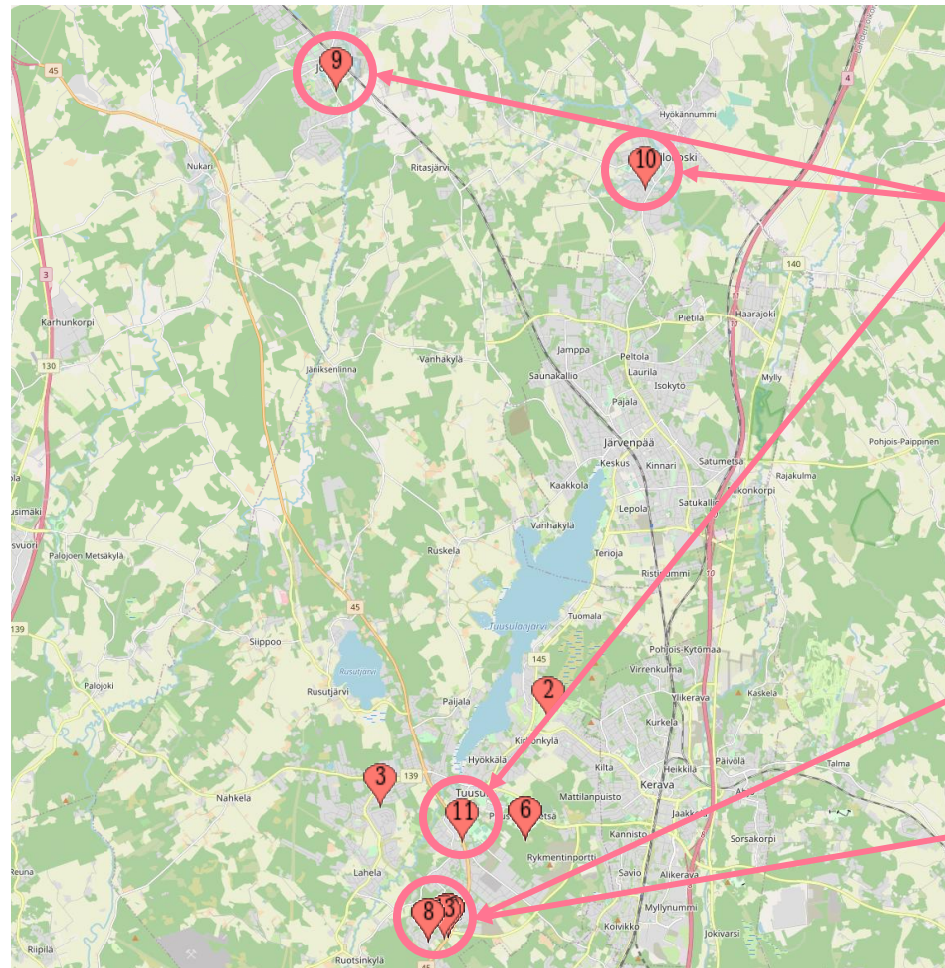
Ennuste tulevaisuuden asumis- ja palvelutarpeesta

- Yli 65-vuotiaiden määrä Tuusulassa kasvaa väestöennusteen mukaan yli kymmeneen tuhanteen, jolloin he muodostavat neljänneksen Tuusulan asukkaista
- Vuoteen 2030 mennessä ikääntyneiden asumispalveluiden asiakasmäärät kasvavat nykypeittävyydellä noin 40%
- Tuusulassa on potentiaalisia yhteisöllisen asumisen asiakkaita noin 380 vuonna 2025

Tuusulassa on tällä hetkellä noin 500 asuntoa ikääntyneille; suuri osa niistä on keskittynyt Riihikallion alueelle

- Tuusulassa on tällä hetkellä 14 erilaista kiinteistöä ikääntyneiden asumispalveluille
- Paikkamäärät:
 - Ympäri vuorokautinen palveluasuminen: 231
 - Palveluasuminen: 120
 - Senioriasunnot: 97
 - Senioriasumisoikeusasunnot: 58
- Kotona asuvat (10/2021)
 - Säännöllisen kotihoidon piirissä: 220
 - Omaishoidon piirissä: 97
- Suurimmat palveluntuottajat ovat Keski-Uudenmaan hyvinvointialue sekä Yrjö ja Hanna -säätiö
- Suurin osa palveluista on keskittynyt Hyrylän taajama-alueelle ja vain Roselius-säätiön kaksi senioritaloa sijaitsevat Jokelassa ja Kellokoskella

Tuusulan ikääntyneiden asumispalvelut Tuusulassa

Roselius-säätiö

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Yrjö ja Hanna -säätiö

Tausta: Taulukko Tuusulan ikääntyneiden asuinpalveluista

Nimi	Kohteen omistaja	Palveluntuottaja	Palvelumuoto	Paikkamäärä	Osoite
Riihikoto	Yrjö ja Hanna kiinteistöt oy	Keusote	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	111	Pellavamäentie 3, 04320 Tuusula
Hoivakoti Elisabet ja Eemil	Tuusulan ASR-palvelut oy	Hoivakoti Elisabet ja Emi	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	26	Swingipolku 4, 04310 Tuusula
Mainiokoti Kerttuli	Tuusulan Kerttuli oy	Mehiläinen	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	19	Lahelantie 11, 04300 Tuusula
Riihikallion palvelukeskus	Yrjö ja Hanna kiinteistöt oy	Yrjö ja Hanna	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	50	Pellavamäentie 5-7, 04320 Tuusula
Hoivakoti Norlandia Isokarhu	Hoivatilat Oyj	Norlandia Care Tuusula oy	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	25	Isokarhunkierto 2-4, 04300 Tuusula
Palvelutalo Norlandia Isokarhu	Norlandia	N/A	Palveluasuminen	16	Isokarhunkierto 2-4, 04300 Tuusula
Riihikoto, Helmi	Yrjö ja Hanna kiinteistöt oy	N/A	Palveluasuminen	5	Pellavamäentie 3, 04320 Tuusula
Tuusulan Punapellava	Yrjö ja Hanna	N/A	Palveluasuminen	44	Pellavamäentie 1, 04320 Tuusula
Riihikallion palvelukeskus, palveluasunnot	Yrjö ja Hanna	N/A	Palveluasuminen	52	Pellavamäentie 5-7, 04320 Tuusula
Ester Matilda – koti, Jokela	Roselius-säätiö	N/A	Senioriasunnot	19	Konduktöörinkuja 2, 05400 Jokela
Kustaa Adolf –koti, Kellokoski	Roselius-säätiö	N/A	Senioriasunnot	10	Koulutie 12, 04500 Kellokoski
Martta Augusta –koti, Hyrylä	Roselius-säätiö	N/A	Senioriasunnot	19	Kievarinkaari 1, 04300 Tuusula
Tuusulan Pellavakallio	Yrjö ja Hanna	N/A	Senioriasunnot	49	Pellavamäentie 9, 04320 Tuusula
Tuusulan Venny	Yrjö ja Hanna	N/A	Senioriasumis-oikeusasunnot	58	Haukantie 10, 04320 Tuusula

Tuusulan ikääntyneiden palvelut ovat keskittyneet Hyrylään, Jokelaan ja Kellokoskelle

HYTE-palvelut

- Kirjastot Hyrylässä, Kellokoskella ja Jokelassa sekä kirjastojen kotipalvelut
- Tuusulan opisto
- Tuusulan alueen museot
- Kesäteatterit
- Tuusulan vanhusten viikko, kulttuurikahvila – ja tapahtumat
- Uimahalli
- Ikääntyneiden liikuntaryhmät
- Ikääntyneiden asumisneuvonta

Liikkuminen

- Tuusula kuuluu HSL-alueeseen ja julkisen liikenteen järjestää HSL
- Linja-autoliikenteen keskus Linja-autoasema Hyrylässä
- Juna-asema Jokelassa Hämeenlinna-Helsinki -rautatievarrella, Hyrylän lähimmät juna-asemat Keravalla ja Järvenpäässä
- Kellokoskelta Järvenpäähän matka-aika 30 min julkisilla
- Jokelasta Hyvinkäälle matka-aika 20 min julkisilla

Yritykset ja kolmas sektori

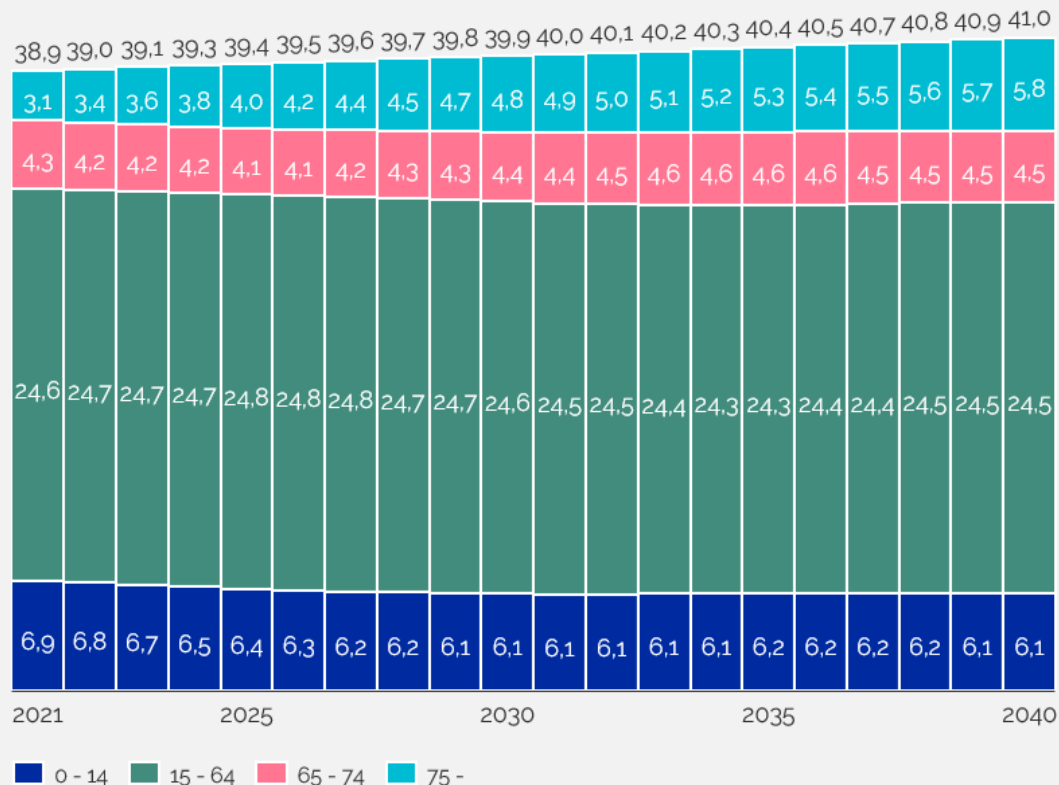
- Hyrylän keskusta: mm. apteekki, päivittäistavarakaupat, erikoiskauppoja, ravintolat
- Kellokosken ja Jokelan keskustat: mm. apteekki, päivittäistavarakaupat, ravintolat, kirkko, parturi-kampaamot
- Ikäihmisten olohuonetoiminta
- Seurakunnan palvelut
- Järjestöt ja yhdistykset (mm. eläkeläisyhdistykset ja ikääntyneiden neuvosto)

Ikääntyneiden määrän kasvu lisää tarvetta uusille ikääntymisen asumisen ratkaisuille

Yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa melkein 40% vuoteen 2040 mennessä...

Väestön ikärakenteen kehitys Tuusulassa 2021-2040

Tuhatta asukasta

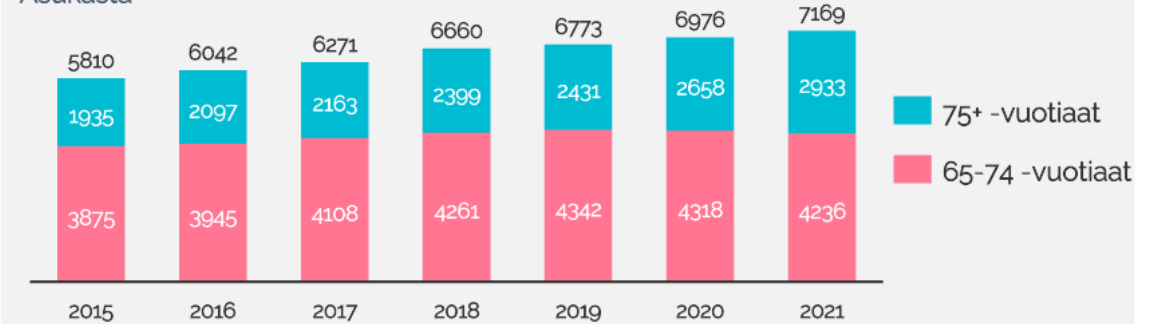

Lähde: Tilastokeskus (väestöennuste), THL (FinSote), Sotkanet, NHG analyysi.

... ja samanaikaisesti kodeissaan asuvat, yksin asuvat ja itsensä yksinäiseksi kokevat ikääntyneet ovat lisääntyneet

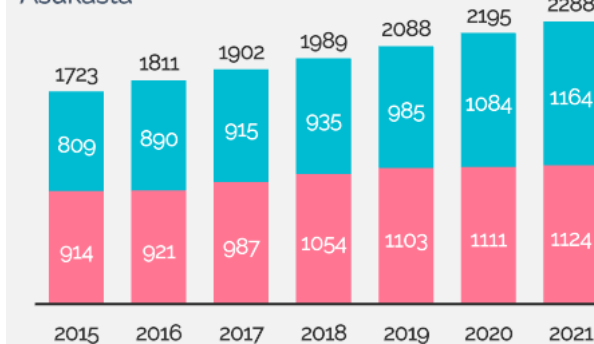
Kotonaan asuvat ikääntyneet Tuusulassa

Asukasta

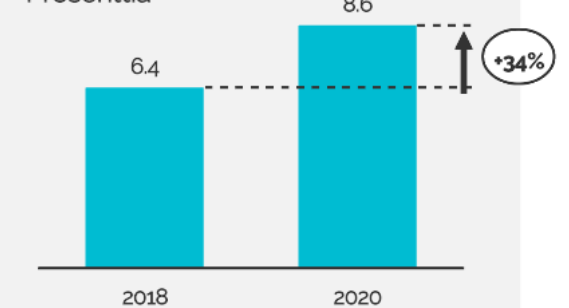
Yksin asuvat ikääntyneet Tuusulassa

Asukasta

Itsensä yksinäiseksi kokevat yli 65-vuotiaat Tuusulassa

Prosenttia

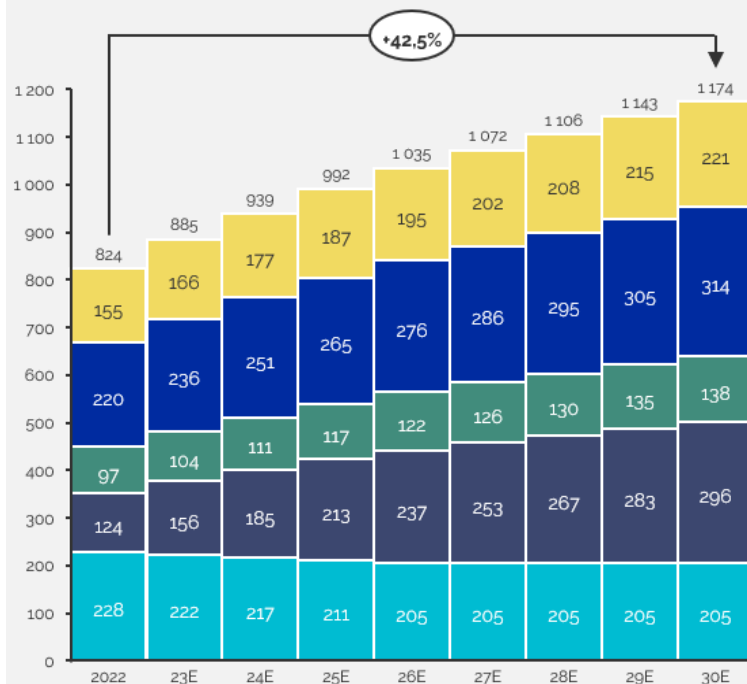

40% Tuusulan kotonaan asuvista yli 75-vuotiaista asuvat yksin

Ikääntyneiden määrän kasvu luo kasvavaa painetta asumispalveluiden palvelumäärän kasvattamiseksi

Vuoteen 2030 mennessä ikääntyneiden asumispalveluiden asiakasmäärät kasvavat nykypeittävydellä noin 40%

Ikääntyneiden asumispalveluiden asiakasmäärien kehitys vuoteen 2030 väestönkasvuun perustuen
Asiakkaiden määrä per vuosi

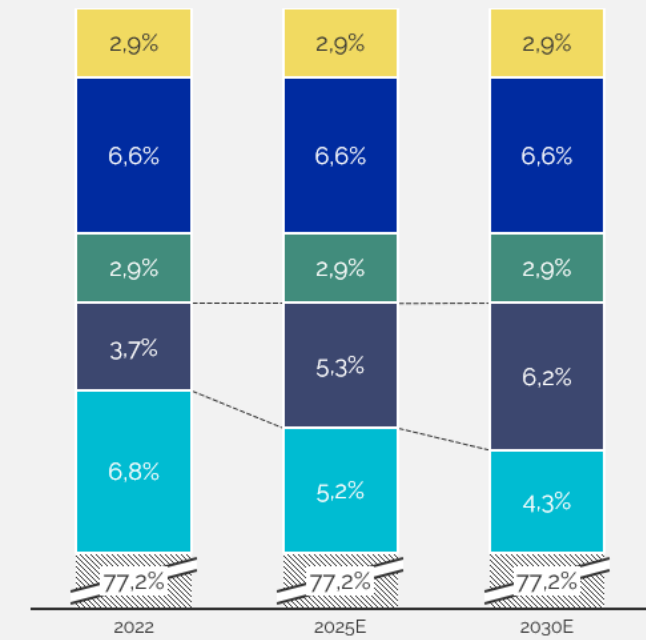

Vuoteen 2025 mennessä Tuusulaan tulee 168 uutta ikääntyneiden asumisen asiakasta

Palvelu	Asiakasmäärä 2022	Asiakasmäärän muutos	
		2022-2025	2022-2030
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ¹	228	-17	-23
Palveluasuminen / yhteisöllinen asuminen	124	+89	+172
Omaishoito	97	+20	+41
Säännöllinen kotihoito	220	+45	+94
Senioriasunnot ²	155	+32	+66
Yhteensä	824	+168	+350
Asiakasmäärän prosentuaalinen kasvu		+20,3%	+42,5%

Vuoteen 2030 mennessä ympärivuorokautisen palveluasumisen osuus asumispalveluista pienenee noin kolmanneksella

Ikääntyneiden asumispalveluiden peittävyys yli 75-vuotiaiden joukossa
Prosenttia yli 75-vuotiaista

■ Senioriasunnot ■ Palveluasuminen / yhteisöllinen asuminen
■ Säännöllinen kotihoito ■ TehPa, yhteensä
■ Omaishoito

¹Arvioon on laskettu Keski-Uudenmaan HVA:n tavoite pienentää 10% ympärivuorokautista palveluasumista korvaamalla sitä palveluasumisella tai yhteisöllisellä asumisella vuoteen 2026 mennessä

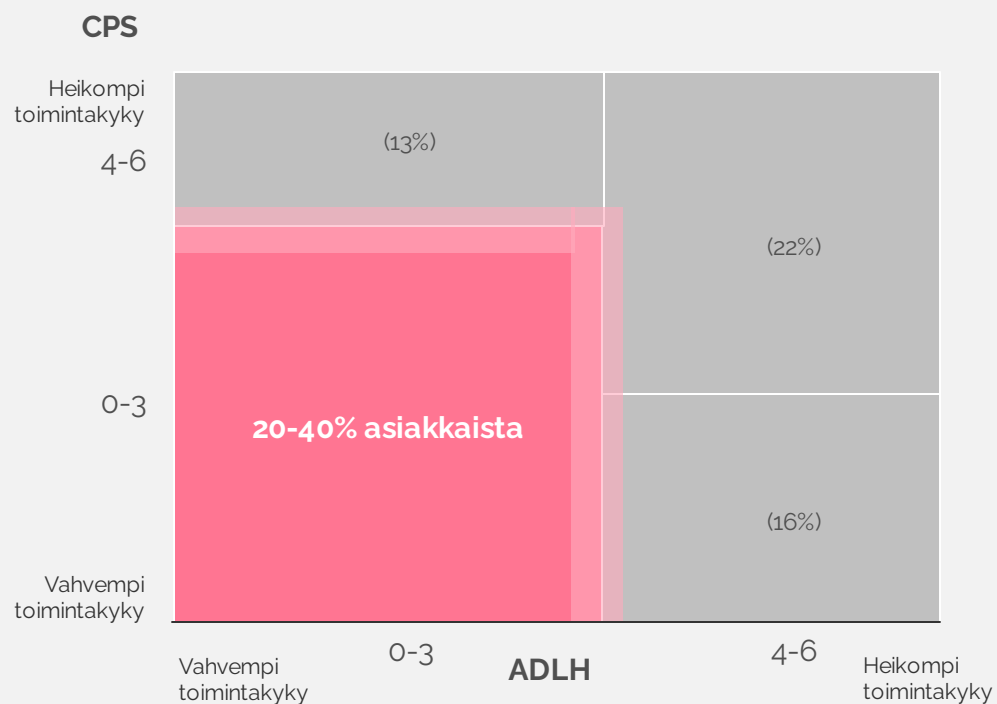
²Senioriasunnot sisältävät sekä senioriasunnot että senioriasumisoikeusasunnot

Lähteet: Tilastokeskus, Väestöennuste 2021, Tuusula, Keusote, NHG Analyysi

Taustaa: Yhteisöllinen asuminen sopii parhaiten tehostetun palveluasumisen kevyempään päähän ja kotihoidon raskaammille asiakkaille

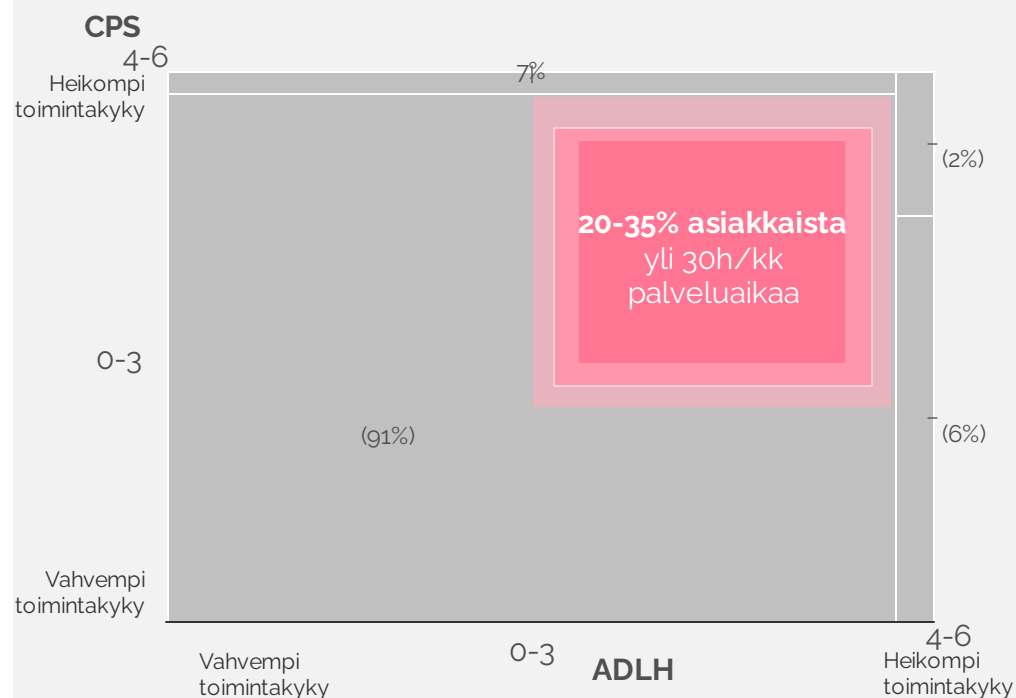
Yhteisölliseen asumiseen voisi soveltua jopa 20-40% nykyisin ympärivuorokautiseen palveluasumiseen sijoittuvista asiakkaista, jos heidän fyysinen ja psyykinen toimintakykynsä voitaisiin pitää nykyistä parempana esim. yhteisöllisen elämän avulla

Tehostetun palveluasumisen asiakkaiden jakautuminen CPS ja ADLH -luokkiin

... ja noin 20-35% säännöllisen kotihoidon asiakkaista

Kotihoidon asiakkaiden jakautuminen CPS ja ADLH -luokkiin

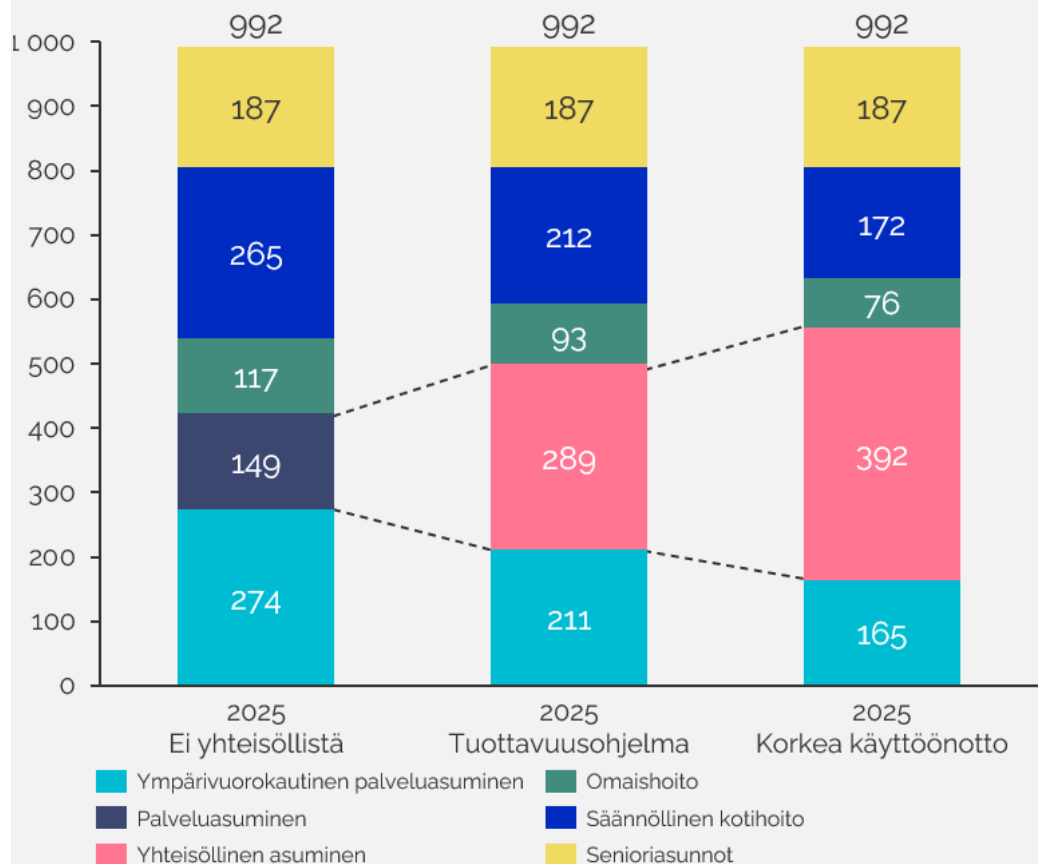

Lähteet: NHG Analyysi

CPS ja ADLH ovat ikäimisten toimintakyvyn mittareita:
 CPS = Cognitive Performance scale = muistihäiriöt, ADLH = Activities of Daily Living = Arkitoimintakyky

Taustaa: Tuusulan nykyisellä palvelurakenteella olisi potentiaalia jopa 400 yhteisöllisen asumisen asunnolle vuonna 2025

Potentiaali yhteisöllisen asumisen asukasmääristä Tuusulan palvelurakenteessa eri käyttöönoton skenaarioilla Asiakasta

Palvelu	Asiakasmäärä ilman YA:ta 2025	Asiakasmäärän siirtyminen yhteisölliseen asumiseen vuonna 2025	
		Tuottavuusmalli	Korkea
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	274	63	109
Palveluasuminen	149	149	149
Omaishoito	117	24	41
Säännöllinen kotihoito	265	53	93
Senioriasunnot	187	0	0
Yhteisöllinen asuminen		289	392

Huomioitavaa

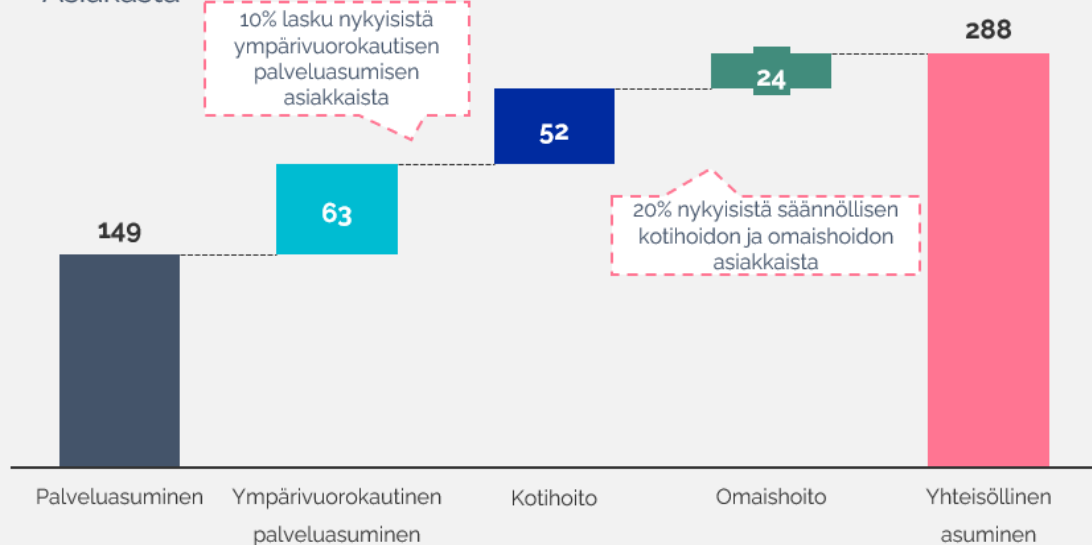
- Yhteisöllisen asumisen soveltuu arviolta:
 - 100% palveluasumisen paikoista.
 - 10%-40% tehostetun palveluasumisen paikoista kevyemmästä palvelutarpeen päästä - asukkaat jotka eivät tarvitse ympärivuorokautista hoivaa, mutta yksin omassa kodissa asuminen on haastavaa. Heillä on tarve esteettömästä ja turvallisesta kodista.
 - 20%-35% säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon paikoista raskaasta päästä - kotihoidon asiakkaat soveltuvat hyvin yhteisölliseen asumiseen, jossa on turvallisempaa asua ja palvelut ovat lähellä. Erityisesti palvelusta hyötyvät ne, joilla on huoli oman kodin turvallisuudesta ja tarvitsevat palveluita runsaasti.
- Palveluiden piirissä olevien ikääntyneiden määrä on ennusteessa laskettu pysyvän samana
- Realistisesti yhteisöllisen asumisen lisääminen näin nopeasti on haastavaa, vaikka potentiaalia Tuusulassa palvelulle olisikin

Yhteisöllisen asumisen nopea käyttöönotto vaatii uusia asuntoja, erityisesti nykyisille säännöllisen kotihoidon asiakkaille

Keski-Uudenmaan tuottavuusmallin skenaariossa yhteisölliseen asumiseen siirtyy 139 nykyisten palveluiden asiakaspaikkaa

Skenaario Keski-Uudenmaan tuottavuusohjelman vaikutuksista yhteisöllisen asumisen käyttöönottoon

Asiakasta

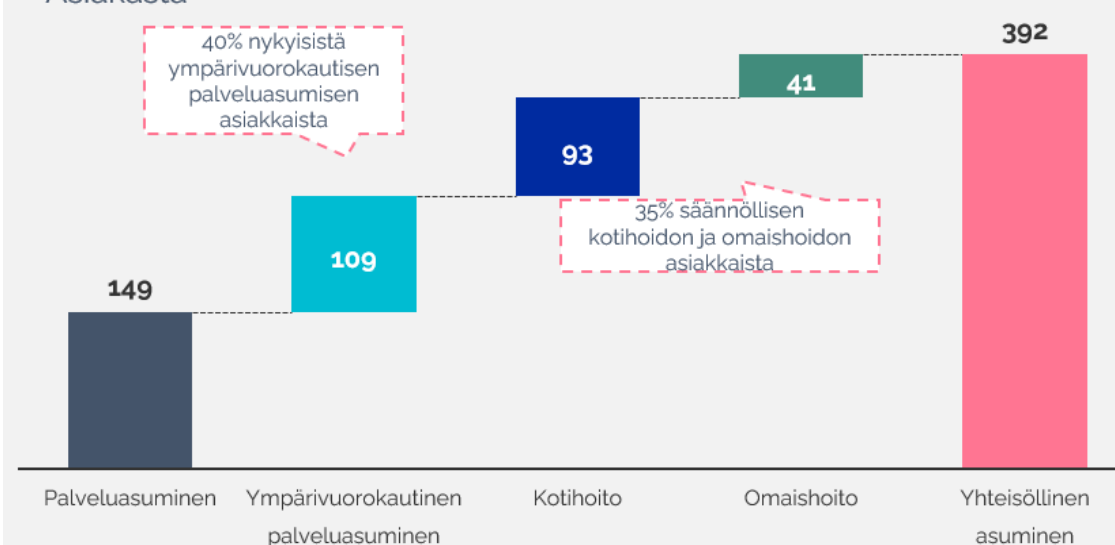

- Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen tuottavuustavoitteessa on keventää 10% nykyisistä ympärivuorokautisen palveluasumisen hoitopäivistä siirtämällä asiakkaita palveluasumiseen ja yhteisölliseen asumiseen
- Arviolta noin 20% raskaimmista säännöllisen kotihoidon soveltuisi yhteisölliseen asumiseen, mutta tämä vaatii uusien asuntojen rakennuttamista

Korkeamman käyttöönoton skenaariossa Tuusulaan syntyy 243 uutta yhteisöllisen asumisen asiakasta

Korkeamman käyttöönoton skenaario yhteisöllisen asumisen käyttöönotosta vuoden 2022 palvelurakenteella

Asiakasta

- Mahdollisuus joko muuttaa ympärivuorokautisen asumisen kiinteistö soveltuvaksi paremmin yhteisölliseen asumiseen tai rakentaa uusia kiinteistöjä yhteisölliselle asumiselle
- 35% raskaimmista säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon asiakkaita soveltuisi yhteisölliseen asumiseen, mutta tämä vaatii uusien asuntojen rakennuttamista

TUUSULA

Näkemys yhteistyömallista
hyvinvointialueen kanssa

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Yhteisöllistä asumista Tuusulassa rakennetaan kokonaisvaltaisesti eri osa-alueista

Yhteisöllinen asuminen Tuusulassa

Ikääntyneet

- Turvallinen, kodinomainen asunto kunnan taajamassa lähellä palveluita
- Itsenäisyys ja omaehtoisuus sekä yhteisölliset tilat ja toiminta
- Koti koko loppu elämäksi – ei tarvetta muuttaa pois hoitotarpeen lisääntyessä

Itsenäistä elämää tukevat palvelut

- Esteettömät ja hyvin suunnitellut tilat helpottavat työtä
- Henkilökohtainen suhde talon asukkaisiin ja vähentynyt matkustaminen
- Senioriohjaajan tukemia aktiviteetteja – myös yhteisöiltä ja yhdistyksiltä

Kunta

- Ikäystävällinen ympäristö parantaa ikääntyneiden roolia aktiivisina kuntalaisina
- Ikäystävällinen ympäristö toimii houkuttelutekijänä paluumuuttajille ja uusille kuntalaisille
- Aktiiviset, taajamissa asuvat ikääntyneet ovat kunnalle suuri voimavara, jota ikäystävällinen ympäristö vahvistaa

Hyvinvointialue

- Arviolta vähintään noin 10% tehokkaampaa kuin tyyppillinen kotihoito, kun työmatkustaminen vähenee
- Noin 30-50% pienempi päivähinta kuin ympärivuorokautisessa palveluasumisessa
- Yhteisöllisyys ja turvallisuus pienentää terveydenhuollon palveluiden käyttöä

Yhteisöt ja yritykset

- Mahdollisuus osallistua joko kiinteistö- tai palvelutoimintaan – tai molempiin
- Pidemmät asiakaspolut ja mahdollisuus eri palveluiden yhdistämiseen samoissa kortteleissa
- Kiinteistöt mahdollista muuttaa myöhemmin asumiskäyttöön

Yhteisöllisestä asumisesta hyötyvät sekä ikääntyneet itse, että muut kuntalaiset ja yhteisöt

Yhteisöllisen asumisen käyttöönotto vaatii strategista suunnittelua, konseptin kirkastamista sekä kunnan ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä onnistuakseen

Mitkä ovat tärkeimmät osa-alueet yhteisöllisen asumisen toteuttamisessa Tuusulan näkökulmasta?

Strateginen suunnittelu ja päätöksenteko

Konseptin kirkastaminen

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyömalli

Tuusula

- Kunnan maankäytön ja kaavoituksen suunnittelu → minne ja kuinka paljon kaavoitetaan asuntoja yhteisölliselle asumiselle?

- Muut itsenäistä, yhteisöllistä ja aktiivista elämää tukevat palvelut → miten yhteisöllisyyttä kehitetään? Millaisia yksityisiä ja kolmannen sektorin palveluita lähistöllä on?
- Viestintä yhteisöllisestä asumisesta kuntalaisille → miten saadaan paremmin kuntalaisia innostumaan palvelusta?

- Tiedonkeruu kuntalaisten toiveista yhteisölliseen asumiseen → millaisia asuntoja, missä ja milloin tarvitaan Tuusulassa?

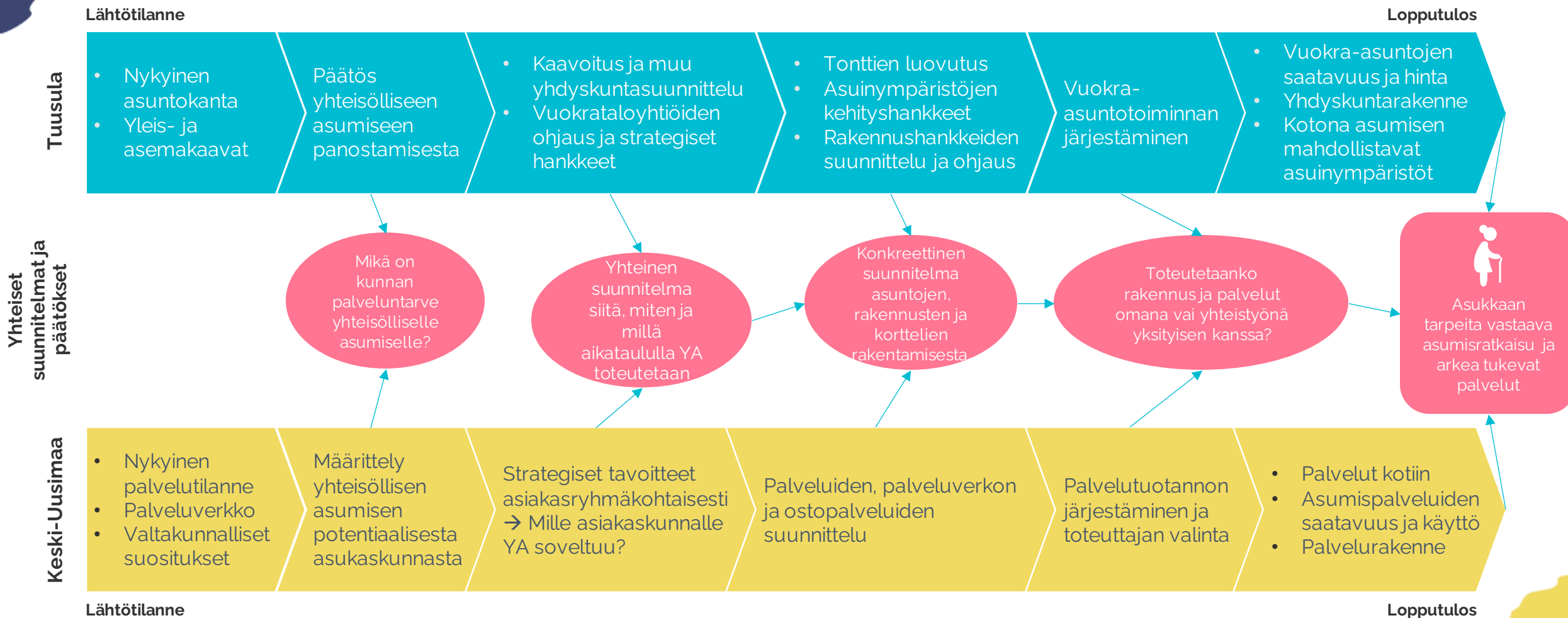
Keski-Uusimaa

- Palvelurakenteen tavoitetila → mikä on yhteisöllisen asumisen rooli hyvinvointialueen palvelurakenteessa?
- Palveluverkon tavoitetila → mikä on kokonaiskuva ja alueelliset tarpeet?
- Investointien suunnittelu → millaisilla investoinneilla ja yhteistyöhankkeilla yhteisöllistä asumista kehitetään?
- Asiakasryhmän määrittely → kenelle yhteisöllinen asuminen kohdistetaan?

- Kotihoito ja muut sote-palvelut → miten ja kenen toimesta ja minkälainen palvelukokonaisuus järjestetään?
- Kiinteistöt → millaisia asuntoja, missä ympäristössä?

- Kuntien ja hyvinvointialueen yhteisöllisen asumisen verkoston koordinoiminen → ketkä ovat kuntien yhteishenkilöt yhteisöllisen asumisen yhteistyössä, minkälainen roolitus ja vastuun jako, jotta yhteistyötä vaativaa kokonaisuutta saadaan käytännössä eteenpäin?

Tuusulan ja Keski-Uudenmaan tulee sopia monista asioista yhteisesti, jotta yhteisöllisen asumisen palvelut syntyvät

Alustavat tehtävät ja vastuut yhteisöllisen asumisen lisäämiseksi Tuusulassa vuoteen 2025 mennessä

